

Péče o hygienu dutiny ústní v dětském věku

prof. MUDr. Romana Koberová Ivančaková, CSc.¹, prof. MUDr. Vlasta Merglová, CSc.²

¹Stomatologická klinika LF UK a Fakultní nemocnice v Hradci Králové

²Stomatologická klinika LF UK a Fakultní nemocnice v Plzni

Hygienu dutiny ústní společně s pravidelnou aplikací lokálních fluoridových přípravků a omezením příjmu potravin a nápojů s obsahem cukrů patří mezi základní tři pilíře prevence onemocnění zubním kazem ve všech věkových skupinách dětí. Způsob a doba čištění zubů závisí na věku dítěte a jeho manuální zručnosti. V časném dětství pečují o ústní hygienu rodiče, později dětem v této činnosti pomáhají a kontrolují pravidelnost a efektivitu čištění. K čištění zubů v dětském věku se používají zubní kartáček a jeho různé modifikace, případně zubní nit. Společně s kartáčkem je nezbytné používat adekvátní množství fluoridované zubní pasty s koncentrací fluoridů odpovídající věku dítěte. Cílem tohoto sdělení je podat přehlednou informaci o hygienických opatřeních v péči o chrup dětské populace.

Klíčová slova: ústní hygiena, čištění zubů, fluoridovaná zubní pasta, dětský věk.

Oral hygiene in children

Oral hygiene together with daily topical application of fluorides and reduction of sugar consumption from diet represent the main three pillars of caries prevention in paediatric population. Methods and time of tooth brushing depend on age and manual skills of the child. Parents are responsible of oral hygiene in early childhood, later they help and check the effectiveness of tooth brushing. The tooth brush, its modifications and dental floss are the main tools for plaque removal. The adequate amount of fluoride tooth paste applied on the tooth brush is essential. The aim of this paper is to bring the current information of oral hygiene in children.

Key words: oral hygiene, tooth brushing, fluoridated toothpaste, children.

Úvod

Hygienu dutiny ústní společně s pravidelnou aplikací lokálních fluoridových přípravků a omezením příjmu potravin a nápojů s obsahem cukrů patří mezi základní tři pilíře prevence onemocnění zubním kazem ve všech věkových skupinách dětí (1). Hygienu dutiny ústní spočívá v pravidelné redukci bakteriální biomasy z povrchu tvrdých zubních tkání a odstranění zbytků potravy přicházející do úst v rámci výživy dítěte, které jsou substrátem pro orální mikroorganismy. Jejich metabolickou činností vznikají organické kyseliny, které vytvářejí acidogenní prostředí v dutině ústní. K tomuto účelu slouží především zubní kartáček, ruční či elektrický a jeho různé modifikace. Čistý povrch zubu je rovněž pod-

mínkou pro optimální účinek fluoridových přípravků, které podporují remineralizaci zubní skloviny, omezují její demineralizaci a inhibují některé metabolické procesy kario- genních mikroorganismů, které jsou stabilní součástí orálního mikrobiomu. Růst bakteriální biomasy v podobě měkkého zubního povlaku je kontinuální proces, jehož průběh a výsledek je ovlivňován jednak dostupností nutrientů pro mikrobiální společenství (z potravy) a jednak jeho mechanickým nebo chemickým odstraňováním při čištění zubů. Základním schématem je čištění zubů dvakrát denně, ráno a večer. Tento požadavek lze zdůvodnit rychlostí rekolonizace povrchu zubních tkání orálními mikroorganismy a rekonstituce zubního povlaku (3).

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

Práce vznikla za podpory výzkumného záměru COOPERATIO Program UK, Research Area Dental medicine.

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2024;25(3):136-139

<https://doi.org/10.36290/ped.2024.028>

Článek přijat redakcí: 27. 2. 2024

Článek přijat k tisku: 18. 3. 2024

prof. MUDr. Romana Koberová Ivančaková, CSc.
koberovar@lfhk.cuni.cz